

Kreft i magesekk

Hva er magekreft?

Da har man en ondartet svulst i magesekken. Det er flere menn enn kvinner som får det (1).

Årsaker til magekreft

Det å røyke tobakk, spise mat som inneholder mye salt eller som er røkt kan være risikofaktorer. En annen årsak kan være kroniske infeksjoner med *Helicobacter pylori* (bakterie) som kan føre til magesår (1). Internasjonale undersøkelser viser at mange personer med utviklingshemning er smittet med denne bakterien (2). En svensk undersøkelse viser at eldre personer med utviklingshemning utvikler kreft i mage-tarmsystemet litt sjeldnere enn befolkning generelt, men likevel så ofte at det er en type kreft vi bør vurdere når de får mageproblemer (3). En ny svensk populasjonsbasert studie om kreft hos unge/unge voksne personer med utviklingshemning (oppfølging frem til de er 43 år), viser at selv om de har litt høyere risiko enn befolkningen generelt, så er risikoen for å utvikle kreft i magesekken for unge voksne med utviklingshemning svært lav (under 1%) (4).

Hvordan forebygge magekreft

Vi kan forebygge magekreft ved å slutte å røyke og ved å endre på hva vi spiser. Alle som får påvist magesår, testes for *Helicobacter pylori* og får behandling dersom de har det (1).

Tegn på magekreft

- tyngdefølelse i magen
- dårlig matlyst og vekttap
- murrende smerter i magen
- blodig oppkast, blod i avføringen, lav blodprosent
- endrede avføringsvaner, kvalme og oppkast
- tidlige tegn kan være veldig diffuse og vanskelige å oppdage (1)

Utredning

Legen vil undersøke magen og ta røntgenbilder. Deretter må det gjøres en gastroskopi (en må svelge et bøyeleg instrument som kalles et skop) for å se på innsiden av spiserøret, magesekken og tolvfingertarmen. Via dette skopet vil legen ta vevsprøver (biopsi). Denne undersøkelsen kan være ubehagelig, og alle pasienter vil få beroligende medisiner i forkant. Undersøkelsen kan også utføres i lett narkose (1).

Behandling

Behandling av magekreft er kirurgi, det vi si å skjære bort det området av magesekken som inneholder kreftceller. Hvis kreften har spredt seg til lymfesystemet eller til andre organer, vil annet behandling vurderes i tillegg. Alle pasienter vil få persontilpasset behandling (1).

Pakkeforløp

Ved mistanke om kreft vil fastlegen henvise pasienten til et pakkeforløp. Målet med et pakkeforløp er å gi forutsigbarhet og trygghet for pasienten og de pårørende. Et pakkeforløp skal omfatte utredning, behandling og oppfølging, og gi en pekepinn på tiden det kan ta.

På alle sykehus som utreder og behandler kreft finnes det fagfolk som jobber som forløpskoordinatorer. Disse personene skal sørge for minst mulig ventetid for alle pasienter til deres undersøkelser og behandlinger. Pasienter kan ringe dem når som helst med spørsmål om henvisninger, timeavtaler og lignende.

I tillegg vil de fleste kommuner ha en kreftkoordinator som kan følge opp pasienten hjemme.

Referanser

1. www.kreftlex.no
2. Wallace, R.A., Schluter, P.J., Forgan-Smith, R., Wood, R. and Webb, P.M. 2003. Diagnosis of Helicobacter pylori Infection in Adults with Intellectual Disability. Journal of Clinical Microbiology. Volume 41, Issue 10, s. 4700-4704.
3. Satgé, D., Axmon, A., Trétarre, B., Sandberg, M., Ahlström, G. 2020. Cancer diagnoses among older people with intellectual disability compared with the general population: a national register study. J Intellect Disability Research. 64(8):579-588. doi: 10.1111/jir.12734. 12.
4. Liu Q, Adami H-O, Reichenberg A, Kolevzon A, Fang F, Sandin S (2021) Cancer risk in individuals with intellectual disability in Sweden: A population-based cohort study. PLoS Med 18(10): e1003840. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1003840>